

PANDORA

Proză fantastică

Antologator Dan Popescu

Prefață Șerban Axinte

Cristian PlusArt

Malu Mare, 2025

Cuprins

Dincolo de cotidian, fantasticul – Șerban Axinte	5
Dantela – Anamaria Borlan	10
Atingerea – Eugen Cadaru	44
Violet – Dan Doboș	54
O frântură de cer senin – Gabriela Gabrinov	67
Răzbunarea e o pastilă care se topește sub limbă – Robert Gion	79
Negru întuneric, albă e zăpada – Michael Haulică	111
Hipodomul – Anca Ianchiș	127
Orașul lăuntric – Dan Perșa	142
Lumi paralele – Darie Pop	157
Tarja cânta – Dan Popescu „Pișcu”	164
O moarte politicoasă – Sergiu Smeșsan	171

Anamaria Borlan

„Îmi place să scriu. Mă încântă faptul că prin așternerea cuvintelor pot alcătui o scenă care prinde viață, personajele se însuflețesc și-și influențează reciproc viața. Utilizez mai multe forme de stil, în funcție de subiectul despre care scriu, uneori este amplu și bogat, alteori scurt și concis, bazat mai mult pe dialog, sau în manieră parodică. Nu pot spune că stilul meu este unic. Sper doar ca felul meu personal de exprimare să fie apreciat de cititori, pentru că ei sunt cei contează, în cele din urmă.”

Dantela

După un posibil caz real - Anamaria Borlan

Virgil, cel mai tânăr copil din cei cinci ai Mariei Preda, din micuțul cătun nici măcar trecut pe hartă, aflat pe culoarul depresionar al munților Bucegi-Leaota cu munții Piatra Craiului, deasupra Văii Popii, prinse obiceiul, de când avea vreo patru-cinci ani, de a merge să hoinărească prin împrejurimi, din ce în ce mai departe, sus pe deal și până pe munte, jos în vale, dincolo de cel mai apropiat sat. Nu-l interesau copiii, acei copii care râdeau de el și-l batjocoreau de câte ori îl vedeau. Aruncau cu pietre sau crengi în el, îl fluierau și-l strigau țigan - cu toate că Virgil nu știa

ce sau cine era un țigan - doar pentru că scormonea în groapa de gunoi.

Familia lui își ducea traiul pe versantul de miazăzi al dealului numit Viroaga Ursului. Vecini nu aveau, decât hăt departe, pe cealaltă coamă a dealului, unde casa impozantă, cu două etaje, geamuri mari și luminoase, cu acoperiș din țiglă roșie, cu două mașini mari în curte și dulăi care-l lătrau mereu, strălucea ca un palat sub razele soarelui. Aveau gard înalt de jur împrejurul curții, străjuit prin interior de brazi falnici. Chiar își turnaseră asfalt pe potecă, prin iarba tocmai bună să fie ronțăită de oi și capre.

Însă lui Virgil nu-i păsa. El era fericit că putea zburda. Avea grijă de animalele de casă, de când fratele cel mare, Augustin, era plecat la muncă. Era tractorist în sat și câștiga ceva bani. Copilul se minunase când văzuse ditamai namila de mașinărie și se speriasse când Gusti dăduse drumul la motorul pufăind din greu, scoțând fum negru și mirosind a păcură. Îi povestise mamei sale despre balaurul care arunca foc și pară.

— Hai, lasă vorbăria. Dă mâncare la găini, îi răspunsese ea, preocupată să facă de mâncare. Să nu spargi ouăle, auzi?

Virgil și Ionuț mergeau în fiecare zi în pădure, să adune vreascuri pentru foc. Vara culegeau fructe și ciuperci. Ionela, singura fată a familiei, se spetea muncind alături de mama ei, cu ale gospodăriei. Fratele mijlociu, Iacob, era nătâng din naștere; pentru că Maria se speriasse de urs când își purtase pruncul în pânțele iar băiatul se născuse fără prea multă minte. De aceea trebuiau să aibă mare grijă de el. De fapt Ionela, care împlinise cincisprezece ani, îl îngrijea ca pe un copil care încă mergea de-a bușilea.

Mica, numele Mariei de alint, nu se plânsese niciodată de soarta ei. Nelu Preda, soțul ei, murise de vreo trei ani. Se răsturnase căruța cu buturugi și-l prinsese sub ea, strivindu-l. Îl

îngropaseră la liziera pădurii, între doi brazi. Nu avuseseră bani pentru înmormântare. Nici rude care să vină să-l deplângă. Popa și cantorul care ținuseră slujba, urniți cu greu să vină pe deal, după multe rugăminți, le ceruseră bani din care familia fără tată ar fi putut trăi un an. Dar fusese pentru sufletul lui Ion și merita toată averea din lume, fusese om bun.

Casa în care locuiau fusese construită de Nelu, imediat după ce se căsătoriseră la Primăria din comuna de care aparținea satul. Nu avuseseră pe cine chema la biserică și nici bani pentru rochie de mireasă. Atât Maria cât și Nelu erau orfani și crescuseră în același amplasament, la două sate mai înspre oraș, unde nu fuseseră nici bine îngrijiți, nici hrăniți, cu atât mai puțin educați. După ce casa de copii se închisese și fuseseră trimiși cu toții în patru zări, cu o indemnizație de o sută de lei de persoană în buzunar, cei doi se hotărâseră să trăiască împreună, să-și formeze o familie fericită.

Mama Mica nu avusese prea mult timp să petreacă cu copiii care se înmulțeau cam din doi în doi ani iar munca în gospodărie, oricât de umilă era ea, devenea din ce în ce mai multă și mai grea. Cum să-și învețe copiii să scrie și să citească, abia dacă știa ea. Bani pentru cărți nu aveau, nici pentru rechizite școlare. Tatăl, mai mereu plecat, cărașea să vândă lemnul pădurii și talașul de la gater pentru foc. Sus, pe deal, nu aveau electricitate, nici apă curentă sau canalizare, așa cum aveau vecinii de dincolo. O fântână din mijlocul curții le era de ajuns și se descurcau cum puteau, din legumele pe care le creșteau în grădina din spate și animalele în curtea din față.

Trei din cinci copii terminaseră măcar primele patru clase. Augustin avusese noroc, se ținuse de școală, fiind cel mai mare, avea cu opt clase. Șeful de la baza „Închirieri utilaje agricole pentru muncile pământului” îl învățase să conducă tractorul și-l ajutase să-și ia carnetul de șoferi la categoria Tr, eventual să mai

meșterească prin hârburile aproape ruginite care erau, toate, moștenire din falnica epocă comunistă. Combine, grape, cultivate-toare, pluguri, mig-uri (mașini de împrăștiat gunoi), greble de răvășit, sape, cositoare cu disc se defectau mai mereu, așa că Gusti avea toate șansele să devină și un bun mecanic. Primea și ceva ciubuc câteodată, un leu sau rareori cinci, pe care-i punea deoparte și-i dădea Ioanei, odată cu leafa, pentru cumpărături de produse pe care nu le puteau face în casă.

Ionela părăsise școala generală după clasa a șasea, pentru că mama ei nu se mai descurcase cu copilul bolnav, cu gospodăria și animalele. Îi plăcuse să citească, împrumutase mereu cărți de la biblioteca școlii iar frații ei râdeau de ea, numind-o tocilară. Uneori, noaptea, când era prea epuizată de muncă, plângea tăcută, cu capul afundat în perna țepoasă. O durea sufletul știind că foștii ei colegi terminau cele opt clase, unii chiar se pregăteau pentru examenele de intrare la o școală profesională sau chiar la un liceu din oraș. Simțea că se înăbușă de neputință și de ciudă că soarta îi hărăzise, ei și familiei, un astfel de destin.

Ionuț, cu nici doi ani mai mare ca Virgil, era un mic derbedeu neastâmpărat și obraznic. El își învățase fratele să caute prin groapa de gunoi, spre dezgustul celor din sat. Cu el hoinărea prin pădurea de brazi și se cățarau, alături de capre negre sau cenușii, pe stânci abrupte, în căutare de ouă de vulturi. Întinseseră o funie groasă, înnodată, peste o viroagă adâncă, abruptă, alunecând dintr-o parte în alta, jucându-se de-a pirații în aer, agitând cu o mână câte un băț cioplit ca o sabie, cu care se duelau deasupra hăului.

Virgil știa că alți copii de-o seamă cu el aveau televizor, telefon mobil, calculator și internet, că mergeau cu părinții la mall pentru cumpărături, în vacanțele de vară prin alte țări și purtau haine noi, elegante, colorate. Ei, familia lui Virgil, se încălzeau cu focul cu lemne pe când alții se răsfățau în căldura

centralelor și făceau baie în căzi mari și albe. Pentru el, povestirile lui Gusti erau parcă venite din altă lume. Ei își spălau cele câteva farfurii într-un lighean cu emailul sărit și aruncau apa în curte. Hainele lor erau ponosite de purtat continuu. Cu toate că miroseau a săpunul de casă fabricat de mama lor și, cu toate că Ionela se străduia să le cârpească, tot arătau zdrențăroase și murdare.

Iar Ionela, când cobora în sat, la magazinul cu de toate, se rușina toată. Le vedea pe fetele de vârsta ei, fostele colege, unele chiar și machiate, cu unghii roșii, pășind dezinvolve în pantofi cu toc, vorbind la telefoane și se crispa toată. Alte fete, mai modeste și conștiincioase, cărau în spate ghiozdane pline de cărți și caiete, grăbindu-se la școală sau acasă, să-și facă temele. Era ocolită de toate, se făceau că nu o văd. Gândindu-se la astea, o apuca deznădejdea. Vânzătorul din magazinul mixt, un moș ciufut, o lua mereu peste picior și îi vorbea urât, în batjocură. Cu toate că, din câte știa, fusese prieten bun cu tatăl ei.

— Du-te și te spală, mai marea rușinea să puți în halu ăsta, îi spunea, strâmbându-se. De unde ai furat banii?

— Nu i-am furat, se apăra Ionela. Mi-i dă fratele meu Augustin, din ce câștigă el la muncă, să ne cumpărăm cele necesare.

— I-a du-te învârtindu-te, neam de trântori ce sunteți.

Îi arunca pe teighea, cu o scârbă vădită, produsele cerute. Ace de cusut, ață, făină, ulei, câte o ciocolățică ieftină pentru copii și Ioana le punea repede în sacoșă. Plătea și ieșea, cu ochii în lacrimi. Pe drum spre casă, urcând panta dealului, plângea și se gândea că o rugase de nenumărate ori pe mama ei s-o lase să meargă la mănăstire, să devină călugăriță. Apoi își ștergea bărbia udă, în timp ce îi dădea dreptate. Dacă ea ar pleca de acasă, mama nu se va mai putea descurca, mai ales cu Iacob, însă și cu ceilalți doi. Intra în casa sărăcăcioasă, aliniind cele câteva cumpărături pe rafturile din cămară și se apuca de treabă.

Virgil, ca de obicei, hoinărea prin pădure. Culese de jos o creangă și dădea cu ea peste tufişuri. Nu ca să sperie iepurii sau alte animale, doar din plictiseală. Înainte de masă își făcuse de lucru cu o parte din acoperişul smuls de vântul de peste noapte și se alese cu o tăietură lungă pe braț. Își spălase sângele cu apa din fântână și o zbughise din loc, să nu mai primească și alte îndeletniciri. Îl fentase pe Ionuț care-l chemase la groapa de gunoi de la marginea satului unde obișnuiau să scormonească, venise mașina de gunoi și deșertase. Mai găseau, uneori, câte ceva de folosință. Era uimitor ce chestii folositoare aruncau oamenii cu stare bună.

Ajunse la locul său preferat. Un mic luminiș între brazi, în mijlocul căruia se înălța un stejar rămuros în care-și făcuse el un culcuș și mai dormita uneori printre crengi. Se opri, privind uluit, necrezându-și ochilor. Lângă trunchiul copacului ședea o fetiță. Nu o mai văzuse vreodată. Îi cunoștea pe toți copiii satului, chiar dacă nu mai mergea la școală.

— Ce cauți aici? se zbârli le ea.

Se aștepta să-i apară părinții. O studie, cum ședea ea acolo, pe smocuri de iarbă, în rochița ei roz, cu fundițe în păr și mărgeluțe la gât. S-o fi rătăcit, își spuse. Fata nu-i răspunse, ocupată să mângâie o veveriță ce-și avea casa într-o scorbură, mai sus. Virgil clipi de câteva ori, buimăcit, neștiind ce să facă.

— Auzi, tu! I-a du-te acasă. Te-o fi căutând!

Începu să fluiera și să dea cu bățul încoace și dincolo, doar să se afle în treabă. Nu-i venea să plece și nici să rămână. Dacă venea tatăl ei, poate intra în belele, crezând că-i vrea răul. De ce să creadă una ca asta? El era acasă la el, pădurea era ca și casa lui, iar fata apăruse de curând, doar în trecere și nu era, nicidecum, și casa ei.

De ce era ea în pădurea lui? se încruntă.

De unde venise? își ridică o sprânceană, așa cum îl învățase Ionel, să pară mai șmecher.

S-o fi rătăcit de la casa cea mare, de pe dealul vecin?! Își strâmbă buzele a dispreț.

Fiind vremea între după-masă și seară, începea să se lase întunericul și frigul. El era obișnuit, doar urca de multe ori și iarna, pe viscol și zăpadă mare și pe ploaie, să strângă lemne, chiar să și taie crengi de alun.

— Am venit să-ți cer ajutorul, vorbi fetița.

Virgil, oarecum întors cu jumătate de spate la ea, rămase nemișcat.

— Ce? Ajutorul meu? Pen-ce? Te duc acasă. Hai, vino după mine.

Se îndepărtă câțiva pași, după care se opri. Fetița nu se mișcase din loc.

— Vrei s-te car în spate?

— Vreau să mă ajuți.

Vocea ei era subțire, blândă, diafană ca o șoaptă dintr-un basm.

— Cu ce? se-ntoarse spre ea.

După câteva momente, ea se ridică, lăsând veverița să urce în stejar.

— Mă ajuți?

— Cu ce? strigă spre ea și un fâlfâit de aripi se ridică dintr-un brad.

— Promite-mi!

Virgil o privi mai cu luare aminte. Glasul ei era ferm și hotărât.

— Nu-ți promit nimic. Zi-mi cu ce s-tajut!

Fetița veni spre el.

— Promite!

LORDIS

We know

Nu-i venea să creadă că-i porunca. O mogâldeață de fată, rătăcită în pădurea lui, pe locul lui preferat, să-i vorbească ca un om mare. Se scărpină cu bățul pe gleznă apoi cu degetele pe cap. Se încruntă.

— Ăăă, ce să-ți promit dac-nu știu?! ridică din umeri. Dac-iceva de rău?

— Nu e de rău. Ajută-mă.

Îi veni să ofteze și trase o linie cu vârful piciorului prin iarba acoperită de căzătură de brad uscată, rămasă împrăștiată peste iarnă.

— Te ajut. Zi-mi la ce! Vrei să-ți car ceva? Ai nevoie de lemne? Să te duc până acasă să nu iei snopeală de la-ai tăi?

— Nu.

Virgil își strânse buzele.

— Nu, ce?

— Mă ajuți să fac o dantelă?

Își ridică sprâncenele, amuzat și neîncrezător. Râse mânzește.

— Dantelă? Spune-i soră-mii. Ea le are cu din astea!

— Tu trebuie să mă ajuți.

— Eu? De ce eu?

— Pentru că ... tu! și arată cu degetul spre pieptul lui.

— Măi să fie! Ești cam țicnită, așa-mi pare. Hai s-te duc acasă. Unde stai?

— Ai promis! susură ea.

— Eu? Când? N-am promis nimic, se apăra el.

— Ai spus că mă ajuți.

— Aa, așa! Te ajut ... stai un pic, cu ce? Cu ... ăăăă, dantelă ai zis?

— Da.

Virgil se învârti în jurul bradului, dând cu bățul în crengi.

— Habar n-am să împletesc dantelă... mormăi.

— Te învăț.

— Crezi că-i pentru mine? Vrei să-ți meșteresc la acoperișul șopronului, să strâng ouăle din cuibare, să tund o oaie ... din astea știu ... să bat cuie, să îndrept un gard, să plivesc stratul de zarzavaturi, să fac baloți de fân...

— E la fel.

Se opri din mersul prin fața ei.

— La fel? Ce-i la fel?

— Dantela.

— Nu, nu, nu, nu cred că-i pen mine.

— Este. De aceea am venit la tine.

— Mă cunoști?

— Da.

— I-auz-o și pe asta! De unde? Stai la casa aia mare, din vecini?

— Nu.

— De la școală sigur nu mă cunoști.

— Nu.

— Atunci?

— Am nevoie de tine. De ajutorul tău. Te rog.

Virgil își ținu respirația. De când se știa, nimeni nu-i adresase vreodată cele două cuvinte. Acel te rog era ca un susur de apă limpede, apă vie, apă neînceptută. Toată lumea, cei de acasă și din sat, îi spuneau mereu pe ton poruncitor ce să facă și el făcea, neavând încotro.

— Mai spune odată.

— Am nevoie de tine. De ajutorul tău. Te rog.

Fetița surâdea în timp ce-l țintuia cu privirea. Era un zâmbet cald, de om bun. Simți ceva fierbinte inundându-i pieptul și se înmuie.

— Fie. Dacă-i ceva greu sau nu mă descurc, să nu zici că nu ți-am spus!

LBDIS

We know
books

— Nu-ți spun.

— De unde știi? Dacă ești ca ceilalți?

— Eu sunt altfel.

— Pezevenche mică! Ești o alintată. Fugi repede acasă, poate te caută ai tăi. Nu vreau să am neazuri.

— Nu mă caută nimeni. Nu-s fugită de acasă. Eu am venit după tine.

— De ce nu te caută nimeni? Ce faci singură în pădure?

De ce zici c-ai venit după mine?

— Ca să mă ajuți. Ai promis.

— La-mpletit dantelă?

— Da.

— Nici nu știi cum arată o dantelă.

— Îți arăt eu.

— De ce, dantelă?

— E necesar.

— Pentru?

— Trebuie să vii cu mine. Îți voi arăta.

— Hopa! Asta n-ai spus! Nu pot pleca. Musai s-ajut pe mama și pe Ionela, mai e și Iacob...

— Am trimis câțiva oameni care să-i ajute. În locul tău.

Virgil făcu ochii mari.

— De ce să trimiți oameni? Asta-i bună! Ce, ești vreo prințesă ca-n basme?

Fetița surâse din nou.

— Da.

— Da? Ai-nebunit? Cum spui una ca asta? Vrei să ne dai afară din casă?

— Virgil Preda, pierdem timp prețios. Vino cu mine. Îți arat și îți explic totul.

— Nu merg, nici de mă pici cu ceară.

— Ba, ai să vii!